

Gevoelig voor bijengif

De bijensteek blijft een intrigerend verschijnsel. Als imker proberen we de steek te vermijden en we vinden het meestal erg vervelend als anderen op deze nare manier met onze liefhebberij in aanraking komen, zeker als er daarbij sprake is van een ernstige reactie.

The American Bee Journal publiceert daarover interessante bijzonderheden. De betreffende passage begint met een open deur in te trappen: Imkers en hun familieleden hebben een grotere kans gestoken te worden dan anderen. Bij de actieve imkers is minder dan 1% overgevoelig voor de gevolgen van de steek. Met overgevoelig bedoelt men hier een

114 lichamelijke reactie die verder gaat dan een zwelling op de plaats van de steek. Terwijl van familieleden van de imker 74% overgevoelig bleek te zijn voor het bijengif. Onder de groep familieleden die 'geen contact' hadden met de bijen en slechts 1 of 2 steken per jaar opliepen was de gevoeligheid het grootst, 89%. Bij de imkers zelf lijkt het erop dat er een samenhang is tussen de mate van gevoeligheid en het aantal steken dat men per jaar oploopt. Meer dan 50 steken per jaar hangt samen met niet-reageren op steken en bij kleinere aantallen steken per jaar lijkt de reactie heftiger te zijn. Hoe langer men imkert en hoe meer steken men heeft opgelopen, hoe kleiner de kans om heftig op een steek te reageren. De kans daarop neemt toe als men lange tijd niet in de bijen werkt. De algemene gezondheidstoestand en medicatie kunnen ook van invloed zijn.

Bron: *American Bee Journal*, nov. '97.

Varroaresistente bijen?

Het is bekend dat onder tropische omstandigheden de varroamijt minder schade aan bijenvolken veroorzaakt dan in gematigde klimaatgebieden. Toch lijken er in het gematigde klimaat ook bijen te zijn die met de varroamijt kunnen samenleven. Twee jaar geleden berichtte het American Bee Journal over bijen in het gebied ten noorden van Wladiwostok. Deze bijen (*Apis mellifera*) zijn daar zo'n 100 jaar geleden heengebracht bij de aanleg van de Trans-Siberië spoorweg. De oorspronkelijke gastheer van de varroamijt, *Apis cerana* is in dit gebied inheems. De lange periode van samenleven in een gebied van *Apis mellifera* en de varroamijt zouden onze honingbij de kans gegeven kunnen hebben om erfelijk overdraagbaar afweergedrag te ontwikkelen.

Vergelijkingen tussen volken in Amerika en in dit Russische gebied lieten zien dat de besmettingen van zowel werkster- als darrenbroed in het Russische gebied veel lager waren. Wat daarvan de oorzaak is, is niet bekend. Het zouden milieuumstandigheden kunnen zijn. Het zou ook kunnen dat daar een minder agressief type varroamijt leeft. In juni 1997 zijn er 100 koninginnen van de Russische volken naar een quarantaine station voor bijen gebracht. Het station bevindt zich op Grand Terre Island, Louisiana. Daar kunnen ze onder gelijke omstandigheden met Amerikaanse volken en mijten vergeleken worden.

Bron: *American Bee Journal*, nov. '97.

Transgene planten

Genetisch veranderde planten bloeien en produceren nectar en stuifmeel. Deze producten worden door bijen verzameld en komen in de honing terecht. De EU kent verordeningen om de aanwezigheid van genetisch veranderde producten in voedsel op de verpakking van dit voedsel aan te geven. De vraag is of dit ook geldt voor honing die van genetisch veranderde planten afkomstig is. De Duitse imkerbond is van mening dat honing een natuurproduct is dat niet door mensen gemaakt wordt en dat daarom de EU-verordeningen hierop niet van toepassing zijn. De Nieuw-Zeelandse imker kijkt met genoegen naar de onvrede van het publiek over voedsel waarin stoffen van transgene planten gebruikt worden. In Nieuw Zeeland plaats men geen bijen bij transgene planten. Daarmee komt hun honing in een nog betere positie op de wereldmarkt. Ze spreken daarbij de wens uit dit zo te houden totdat onderzoek aangetoond heeft dat niemand schade zal ondervinden van het eten van honing en stuifmeel van transgene planten.

Bron: *The New Zealand Beekeeper*, dec. '97, *Deutsches Bienen Journal* 1/98.

Het mellifera project

De Interessengemeinschaft für die Dunkle Biene, Naturgemässe Bienenzucht und Bienenbiologie geeft sinds 1997 een tijdschrift uit. Adres: Kai-M. Engfer, 24247 Mielkendorf, Ostlandstrasse 1. in Duitsland, tel. 004943478861. Prijs per jaar DM 20,-. In het tijdschrift vindt men adressen waar men donkere koninginnen kan verkrijgen en berichtgeving over o.m. de donkere bij, de donkere bij op internet, koninginnenteelt in Engeland.